

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2016)0444

Gui Minhai, Kinijoje kalinamo leidėjo, atvejis

2016 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Gui Minhai, Kinijoje kalinamo leidėjo, atvejo (2016/2990(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kinijos, ypač į 2016 m. vasario 4 d. rezoliuciją dėl dingusių be žinios Honkongo knygų leidėjų atvejo¹, 2015 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių² ir 2014 m. kovo 13 d. rezoliuciją „ES prioritetai 25-ojoje JT Žmogaus teisių tarybos sesijoje“³,
- atsižvelgdamas į 2016 m. sausio 7 d. Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) atstovo spaudai pareiškimą dėl asmenų, susijusių su Honkongo leidykla „Mighty Current“, dingimo,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio mėn. 18-ą Europos Komisijos ir Europos išorės veikslių tarnybos ataskaitą dėl Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono (YAR) Honkongo,
- atsižvelgdamas į 1995 m. pradėtą ES ir Kinijos dialogą dėl žmogaus teisių ir į jo 34-ąjį raundą, surengtą 2015 m. lapkričio 30 d. ir gruodžio 1 d. Pekine,
- atsižvelgdamas į 2016 m. vasario 16 d. Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro pareiškimą,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 22 d. Europos Komisijos ir EIVT bendrą komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Naujos ES strategijos dėl Kinijos elementai“,
- atsižvelgdamas į Ypatingojo Administracinio Kinijos Liaudies Respublikos Regiono Honkongo Pagrindinį įstatymą, visų pirma į straipsnius dėl asmeninių laisvių ir spaudos laisvės, ir į Honkongo Teisių akto potvarkį,
- atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0045.

² Priimti tekstai, P8_TA(2015)0458.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0252.

- atsižvelgdamas į 2015 m. liepos 1 d. Kinijos Nacionalinio Liaudies Kongreso Nuolatinio komiteto priimtą naują nacionalinio saugumo įstatymą, 2016 m. balandžio 28 d. Nacionalinio Liaudies Kongreso priimtą naują užsienio NVO valdymo įstatymą ir 2016 m. lapkričio 7 d. priimtą naują kibernetinio saugumo įstatymą,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2015 m. spalio 17 d. Patajoje, Tailande, be žinios dingo Gui Minhai, knygų leidėjas, leidyklos ir literatūros kūrinių, kuriuose kritikuojamas Pekinas, prekiaujančio knygyno bendrasavininkis;
- B. kadangi nuo 2015 m. spalio iki gruodžio mėn. taip pat dingo kiti keturi Honkongo piliečiai (Lui Bo, Zhang Zhiping, Lam Wing-Kee ir Lee Bo), dirbę tame pačiame knygyne;
- C. kadangi Gui Minhai yra kinų kilmės Švedijos pilietis, taigi, jis yra ES pilietis;
- D. kadangi 2016 m. sausio 17 d. Gui Minhai dalyvavo Kinijos televizijos laidoje ir aiškiai pripažino, jog savanoriškai grįžo į žemyninę Kiniją, kad galėtų būti teisiamas dėl įtariamo nusikaltimo, susijusio su automobilio avarija 2003 m.; kadangi esama pagrįstų priežasčių manyti, kad jo pasirodymas per televiziją buvo surežisuotas ir kad jam buvo duotas tekstas, kurį jis turėjo perskaityti;
- E. kadangi Gui Minhai sulaikytas ilgiau kaip metus, su juo negalima susisiekti ir kadangi nežinoma jo buvimo vieta; kadangi Gui Minhai yra vienintelis tebekalintis leidėjas iš tos leidėjų grupės;
- F. kadangi Švedijos valdžios institucijos paprašė Kinijos valdžios institucijų visapusiškai padėti apsaugoti Švedijos piliečio, taip pat kitų „dingusių“ asmenų teises; kadangi nei Gui Minhai šeima, nei Švedijos vyriausybė nėra informuoti apie jam oficialiai pateiktus kaltinimus ar oficialią jo kalinimo vietą;
- G. kadangi 2016 m. kovo 4 d. Lui Bo ir kovo 8 d. Zhang Zhipingui, sulaikytiems žemyninėje Kinijoje, leista grįžti į Honkongą; kadangi jie paprašė policijos nutraukti jų bylas ir grįžo į žemyninę Kiniją tą pačią dieną, kai atvyko; kadangi 2016 m. kovo 24 d. Lee Bo grįžo į Honkongą ir neigia, kad buvo pagrobtas; kadangi 2016 m. birželio 16 d. Lam Wing-Kee grįžo į Honkongą;
- H. kadangi 2016 m. birželio mėn. vienas iš leidėjų, Lam Wing-Kee, grįžo į Honkongą, kad nutrauktų jo dingimo tyrimą, tačiau, užuot grįžęs į žemyninę Kiniją, pareiškė žiniasklaidai, kad jį buvo pagrobusi Kinijos saugumo tarnybos, laikė izoliuotą ir vertė prieš televizijos kameras prisipažinti padarius nusikaltimus, kurių jis nepadarė;
- I. kadangi Honkongas puoselėja ir saugo žodžio, saviraiškos ir spaudos laisvę; kadangi bet kokios medžiagos, kurioje kritikuojama Kinijos vadovybė, leidyba Honkonge yra teisėta, tačiau uždrausta žemyninėje Kinijoje; kadangi principas „viena šalis, dvi sistemos“ garantuoja Honkongo autonomiją nuo Pekino tokių laisvių atžvilgiu, kaip nustatyta Pagrindinio įstatymo 27 straipsnyje;
- J. kadangi 2015 m. ataskaitoje dėl Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono Honkongo EIVT ir Komisija nurodė, kad penkių knygų leidėjų atvejis yra vienas didžiausių iššūkių siekiant taikyti Honkongo Pagrindinį įstatymą ir principą „viena šalis,

dvi sistemos“ nuo to laiko, kai Honkongas vėl prisijungė prie Kinijos Liaudies Respublikos 1997 m.; kadangi tik Honkongo teisėsaugos tarnybos turi teisinius įgaliojimus užtikrinti, kad Honkonge būtų laikomasi įstatymų;

- K. kadangi Jungtinių Tautų Kovos su kankinimu komitetas pranešė esąs rimtai susirūpinęs dėl nuolatinių iš įvairių šaltinių gaunamų pranešimų apie tai, kad žmonės nuolat neteisėtai kalinami slaptose ir neoficialiose sulaikymo vietose, vadinamuosiuose juoduosiuose kalėjimuose; kadangi jam taip pat didelį susirūpinimą kelia nuolatiniai pranešimai, kuriuose teigiama, kad kankinimas ir netinkamas elgesys vis dar giliai išisakniję baudžiamąjį teisingumo sistemoje, kurioje nuosprendžiai grindžiami pernelyg dideliu pasitikėjimu prisipažinimais;
- L. kadangi Kinija pasirašė Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, bet jo neratifikavo; kadangi Kinija nėra nei pasirašiusi, nei ratifikavusi Tarptautinės konvencijos dėl visų asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo;
- M. kadangi 2015 m. birželio 29 d. įvykusiame 17-ajame ES ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikime dvišaliai santykiai pasiekė naują lygį ir kadangi savo strateginėje programoje žmogaus teisių ir demokratijos klausimais ES įsipareigoja užtikrinti, kad žmogaus teisės būtų jos santykių su visomis trečiosiomis šalimis, įskaitant jos strategines partneres, pagrindinis klausimas; kadangi 2016 m. liepos 12–13 d. įvykusiame 18-ajame ES ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikime priimtas baigiamasis pareiškimas, kuriame nurodyta, kad iki 2016 m. pabaigos įvyks dar vienas ES ir Kinijos dialogo žmogaus teisių klausimais raundas;
 - 1. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad nėra žinių apie Gui Minhai buvimo vietą; ragina nedelsiant paskelbti išsamią informaciją apie tai, kur jis yra, ir ragina nedelsiant saugiai jį paleisti, o jam suteikti teisę susisiekti;
 - 2. reiškia susirūpinimą dėl įtarimų, kad žemyninės Kinijos teisėsaugos tarnybos vykdo veiklą Honkonge; primena Kinijos valdžios institucijoms, kad bet kokia jos teisėsaugos tarnybų veikla Honkonge nesiderina su principu „viena šalis, dvi sistemos“;
 - 3. primygtinai ragina atitinkamas Tailando, Kinijos ir Honkongo institucijas išaiškinti dingimo atvejų aplinkybes, laikantis teisinės valstybės principo;
 - 4. griežtai smerkia visus žmogaus teisių pažeidimų atvejus, visų pirma savavališkus sulaikymus, perdavimą, prievarta išgautus prisipažinimus, slaptą kalinimą, kalinimą neleidžiant susisiekti, spaudos ir saviraiškos teisės pažeidimus; primena, kad turi būti užtikrintas knygų redaktorių, žurnalistų ir tinklaraštininkų nepriklausomumas; ragina nedelsiant nutraukti žmogaus teisių pažeidimus ir politinį bauginimą;
 - 5. smerkia saviraiškos laisvės suvaržymus ir kriminalizavimą ir apgailestauja dėl saviraiškos laisvės apribojimų sugriežtinimo; ragina Kinijos vyriausybę nustoti varžyti laisvą informacijos srautą, įskaitant varžymą ribojant naudojimąsi internetu;
 - 6. reiškia susirūpinimą dėl 2016 m. lapkričio 7 d. priimto naujo įstatymo dėl kibernetinio saugumo, nes jis skatina ir institucionalizuoja kibernetinės erdvės cenzūros ir stebėsenos praktiką, dėl priimto nacionalinio saugumo įstatymo ir kovos su terorizmu įstatymo projekto; atkreipia dėmesį į Kinijos reformas remiančių teisininkų ir pilietinių teisių gynėjų baimę, kad šiais įstatymais bus dar labiau apribota saviraiškos laisvė ir kad

savicensūra tik didės;

7. ragina Kiniją panaikinti ar at mesti visus kaltinimus taikiems vyriausybės kritikams, kovos su korupcija aktyvistams, teisininkams ir žurnalistams;
8. reiškia susirūpinimą dėl to, kad netrukus, 2017 m. sausio 1 d., įsigalios užsienio nevyriausybinių organizacijų valdymo įstatymas, nes jis labai stipriai trukdys Kinijos pilietinės visuomenės veiklai ir labai apribos asociacijų ir saviraiškos laisves šalyje, įskaitant Kinijos viešojo saugumo ministerijoje neregistruotų užsienio NVO uždraudimą, draudimą provincijų viešojo saugumo tarnyboms finansuoti bet kokį Kinijos asmenį ar organizaciją ir draudimą Kinijos grupėms vykdyti veiklą neregistruotų užsienio NVO, įskaitant Honkonge ir Makao įsisteigusias organizacijas, vardu ar jų pavedimu; ragina Kinijos valdžios institucijas užtikrinti saugias ir sąžiningas veiklos sąlygas ir skaidrias procedūras, kad NVO galėtų laisvai ir veiksmingai veikti Kinijoje;
9. pabrėžia Europos Sąjungos įsipareigojimą stiprinti demokratiją, įskaitant teisinės valstybės principą, teisminių institucijų nepriklausomumą, pagrindines laisves ir teises, skaidrumą ir informacijos bei saviraiškos laisvę Honkonge;
10. ragina Kiniją nedelsiant ratifikuoti Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, pasirašyti ir ratifikuoti Tarptautinę konvenciją dėl visų asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo;
11. pabrėžia Europos Sąjungos įsipareigojimą stiprinti teisinę valstybę, teisminių institucijų nepriklausomumą, pagrindines laisves ir teises, o ypač skaidrumą ir žodžio bei saviraiškos laisvę visose šalyse, su kuriomis ES palaiko dvišalius santykius; mano, kad reikia užmegzti prasmingą ir atvirą dialogą žmogaus teisių klausimais, grindžiamą abipuse pagarba; laikosi nuomonės, kad tvirti ir nuolat palaikomi ES ir Kinijos santykiai turi užtikrinti veiksmingą platformą brandžiam, prasmingam ir atviram žmogaus teisių dialogui, grindžiamam abipuse pagarba;
12. primygtinai nurodo, kad prekybiniai ir ekonominiai santykiai labai svarbūs siekiant didinti šalių gerovę; primena, kad tokie santykiai gali plėtotis tik tada, jei yra gera valia ir abipusis pasitikėjimas; pabrėžia, kad pagarba žmogaus teisėms ir skaidrumas yra modernių prekybos susitarimų dalis;
13. primygtinai ragina atitinkamas ES institucijas sparčiai veikti ir įtraukti Gui Minhai atvejo klausimą į kito ES ir Kinijos dialogo žmogaus teisių klausimais darbotvarkę;
14. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybei ir parlamentui, taip pat Ypatingojo Administracinio Regiono Honkongo vadovui ir asamblėjai.